Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto

15.11.2021

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Viite: HE 193/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Lausunto koskien luonnosta

1) Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonmukaisesta tuotannosta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Luonnonmukainen tuotanto on sertifioitua tuotantoa, jolloin valvonnalla on erittäin tärkeä rooli kuluttajan näkökulmasta luotettavuuden sekä imagon suhteen. Valvonnalla varmistetaan myös tuotannon toimivuus, riippumattomuus sekä tasapuolisuus koko tuotantoalueella. Vuosien varrella on kuitenkin ilmennyt, että tulkintaeroja on havaittavissa eri toimialueiden kesken. Kuitenkin lainsäädännön sekä sen toimeenpanon tulee varmistaa, että tuottajia ja toimijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ja samanarvoisesti alueesta riippumatta.

Keskeisistä muutoksista MTK näkee hyvin positiivisena kuluttajille suunnatun harhaanjohtavan tiedon poistamismahdollisuuksiin. Luonnonmukaisen tuotannon keskeisenä kulmakivenä on kuluttajan luottamus sertifikaattiin ja sen ehtoihin. Kaikkeen väärinkäytökseen on suhtauduttava erittäin kriittisesti.

Lakiin uutena pakkokeinona lisättävän hallinnollisen seuraamusmaksun MTK näkee tarkoituksenmukaisena. Tämä keino mm. suojaavat niitä, jotka noudattavat luonnonmukaisen tuotannon lainsäädäntöä ja tuotantoehtoja.

MTK näkee, että valvontajärjestelmän kehittämistä tulee ehdottomasti jatkaa ja uudelleentarkastelua tulee tehdä jo lähitulevaisuudessa siinä vaiheessa, kun Suomen maakuntahallinnon toimenkuva määritellään alkutuotannon ja elintarviketuotannon osalta, joihin luomuvalvonnalla on tiivis yhteys.

EU-tasoisen viranomaisvalvonnan lisäksi tulee etsiä keinoja tukea ja mahdollistaa Suomessa yksityisten sertifikaattien mukaisen valvonnan tarvitsijoiden palvelemista. EU-tason standardin mukainen luomusertifikaatti on riittämätön monilla tärkeillä vientimarkkinoilla sekä Euroopassa että laajemmin maailmalla.

On hyvä, että luomukeruutuotteiden tärkeys on huomioitu ja selvittäjämallilla tapahtuva kolmannen osapuolen toimesta tapahtuva luomukeruualueen ilmoittamisen toimintapa mainitaan laissa. On myös hyvä, että selvittäjätoimijat kaikkialta Suomesta kootaan saman viranomaisen tarkastettaviksi. MTK näkee,

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

että selvittäjämallia tulee voida käyttää myös muiden kuin jokamiehenoikeudella kerättävien tuotteiden luomuvalvontaketjussa.

Valvontaviranomaisen tunnusnumeroa määriteltäessä MTK kokee, että koko maan alkutuotannon ELY-keskuksen valvojat siirtyisivät käyttämään yhtä, kaikille yhteistä alkutuotannon tunnusta. Tämä lisäisi toimijoiden välistä yhteistyötä ja yksi yhteinen FI-päätteinen tunnus helpottaisi tuotepakkausten painattamista. Tämän johdosta eri valvontaviranomaisten alueella toimivat tuottajien olisi mahdollista kehittää markkinointiyhteistyötä nykyistä helpommin, kun FI-EKO-painatus säilyy samana ja ainoastaan tuottajan tiedot päivittyvät.

MTK peräänkuuluttaa, että ruokaviraston ja ELY-keskuksen valvontatoimenkuvat tulee olla tuottajalle ja toimijalle selkeät, kun määritellään esimerkiksi pihkan, mehiläisvahan ja propoliksen kauppakunnostusta ja valmistamista myyntituotteiksi. Turhaa ja päällekkäistä byrokratiaa ja valvontaa on vältettävä.

Helsingissä 15.11.2021

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Jyrki Wallin
toiminnanjohtaja

Johanna Andersson
asiantuntija